

Statement analysis: leugens
opsporen in getuigenverklaringen

Op zoek naar verborgen informatie

door **Godfried Nevels**

Er is een reden dat mensen specifieke woorden gebruiken. En het is niet zomaar dat deze woorden in een bepaalde volgorde worden uitgesproken. Dit geldt ook voor verklaringen van getuigen en verdachten in strafrechtelijke onderzoeken. De Amerikaanse onderzoeksmethode Statement Analysis kan deze verborgen informatie boven water halen. Deze in Nederland nog ondergevaardeerde manier van analyseren kan een belangrijke bijdrage leveren aan het reguliere opsporingsproces.

Na een lange carrière bij de Amerikaanse geheime dienst en verschillende opsporingsdiensten heeft Mark McClish in 2009 zijn eigen bedrijf Advanced Interviewing Concepts opgestart. Dit be-

Het is niet mogelijk om een lange misleidende verklaring af te leggen zonder dat er één of meerdere leugens worden onthuld.

drijf geeft trainingen in verschillende interviewtechnieken en assisteert onderzoekers in het analyseren van verklaringen. Op basis van zijn jarenlange werkervaring en eigen onderzoek heeft Mark McClish specifieke technieken ontwikkeld om door het analyseren van het taalgebruik vast te stellen of iemand liegt of de waarheid spreekt. Deze door hem ontwikkelde methode is bekend geworden onder de naam Statement Analysis, een manier van onderzoek die vooral door opsporingsdiensten in de VS, Canada en Australië wordt gebruikt.

Hoe werkt Statement Analysis? Zoals de naam al zegt betekent het letterlijk het analyseren van verklaringen, waarbij het zowel om mondelinge als schriftelijke verklaringen gaat. De achterliggende gedachte is dat de structuur en de inhoud van een verklaring onthult wanneer er een poging tot misleiding wordt gedaan. Iedereen spreekt en schrijft op zijn eigen manier, men gebruikt verschillende woorden en plaatst deze in een verschillende volgorde. Het zijn dus unieke woorden in unieke volgorde. Wanneer er een leugen wordt verteld, zijn er in de hersenen twee verschillende gedachten aanwezig: de waarheid (geheugen) en gelogen versie hiervan (verbeelding). De tegenstrijdigheid van beide gedachten levert spanning op, spanning die tot uiting kan komen in ander taalgebruik dan onder normale omstandigheden (ook bekend als het 'basisgedrag'). Het is dus niet mogelijk om een lange misleidende verklaring af te leggen zonder dat er één of meerdere leugens worden onthuld, om de doodeenvoudige reden dat de gebruikte woorden zich tegen je kunnen keren. Iemand zal zijn verklaring immers altijd op zijn kennis baseren. Hierdoor is het mogelijk dat er informatie wordt gedeeld die men liever niet had willen prijsgeven. Soms heeft men niet eens door dat dit gebeurt! Voor opsporingsambtenaren is het dan ook van belang om goed te luisteren wát er wordt verklaard en te weten wáár in een verklaring naar moet worden gekeken.

Ja of nee?

Statement Analysis bevat in totaal vijftien verschillende onderzoekstechnieken. Als voorbeeld volgen hier kort een paar van deze technieken:

- **Is de vraag echt beantwoord:** als bijvoorbeeld op een duidelijke vraag geen *Ja* of *Nee* wordt geantwoord. Dit is een manier om de vraag te ontwijken waardoor informatie niet hoeft te worden gedeeld. In 80%-90% van de misleidende verklaringen wordt

op deze manier het belangrijkste deel van de verklaring (zoals bijvoorbeeld de moord op iemand) zolang mogelijk uitgesteld. Bij ontwijkende antwoorden moet direct en consequent de vraag worden herhaald om meer informatie te krijgen.

- **Onderzoek alle voornaamwoorden:** de gebruikte voornaamwoorden zeggen veel over de verantwoordelijkheid. Soms laat het zien of iemand al dan niet een specifieke handeling heeft verricht. Als een individu het voornaamwoord *Wij* gebruikt, neemt hij niet de volledige verantwoordelijkheid voor zijn eigen acties. Het ontwijken van het voornaamwoord *Ik* is juist een aanwijzing dat iemand niet heeft gedaan wat hij zegt gedaan te hebben. Kijk ook of de gebruikte voornaamwoorden consistent zijn: bij een wisselend gebruik van voornaamwoorden kan er sprake zijn van misleiding.
- **Specifieke woorden die duiden op misleiding:** om te overtuigen dat de waarheid wordt gesproken, worden vaak bepaalde woorden toegevoegd, zoals *Echt* of *Echt waar*. Maar (veelvuldig) gebruik hiervan of van zinnen als *Ik zweer bij God* en *Om de waarheid te zeggen* duidt vaak op misleidende informatie. Kijk naar onnodige woorden: soms kunnen woorden uit een verklaring worden weggehaald zonder dat de betekenis van deze verklaring verloren gaat. Deze onnodige woorden kunnen een interessante aanwijzing zijn dat iemand niet de waarheid spreekt.
- **Controleer de tijdsvormen:** kijk of over het heden of het verleden wordt gepraat. Het gebruik van het woord *Nooit* heeft een algemene betekenis, terwijl de uitspraak *Ik heb niet...* betrekking heeft op een specifiek moment. Als iemand een vraag over zijn verleden krijgt en antwoord geeft in het hier en nu (of andersom), is er sprake van misleiding.
- **Is de vraag met een vraag beantwoord:** dit is een aanwijzing dat over een antwoord moet worden nagedacht. Iemand heeft informatie te vertellen, maar is onzeker hoe hij dit kan vertellen. Door bijvoorbeeld de vraag te herhalen geeft hij zichzelf tijd om een goed antwoord te bedenken. Het is hier van belang om de vraag te blijven herhalen tot deze voldoende en duidelijk is beantwoord.

Misleiding

Door toepassing van de bovenstaande technieken van Statement Analysis wordt op verschillende manieren de structuur en inhoud van spraakpatronen bestudeerd, om zodoende signalen van mis-

In welke mate wordt leugendetectie in Nederland toegepast?

leiding te herkennen. Uiteraard zegt een combinatie van deze indicatoren meer dan wanneer ze ieder apart voorkomen. Signaalherkenning is hier dus belangrijker dan het vaststellen van leugens. Kortom, Statement Analysis geeft een onderzoeker de mogelijkheid om meer informatie uit een verklaring te halen dan op het eerste gezicht zichtbaar is.

In welke mate wordt leugendetectie in Nederland toegepast? Waarschijnlijk worden verklaringen van getuigen en verdachten door Nederlandse rechercheurs in het 'gewone' werkproces al geanalyseerd zonder dat men zich hiervan bewust is, vaak op grond van een gevoel dat door jarenlange werkervaring is ontstaan. Daarnaast beginnen verbale analysemethoden in Nederland steeds meer voet aan de grond te krijgen. Met name de Scientific Content Analysis (SCAN), ontwikkeld door een Israëlische polygrafist, wint steeds meer terrein binnen de Nederlandse opsporing. Op het eerste gezicht vertoont SCAN veel overeenkomsten met Statement Analysis: beide methoden onderzoeken het verschil tussen normaal en ander taalgebruik en maken gebruik van daarvoor specifiek ontwikkelde indicatoren. Een groot verschil is echter dat SCAN alleen uitgaat van een handgeschreven verklaring van de betrokken persoon en niet het resultaat mag zijn van een rechercheverhoor. Dit in tegenstelling tot Statement Analysis, die voor zowel schriftelijke als mondelinge verklaringen kan worden gebruikt, inclusief ondervragingen door de politie. Statement Analysis is dus veel breder inzetbaar.

Een ander groot verschil zijn de gebruikte indicatoren: bij Statement Analysis staan deze vast, terwijl deze bij SCAN tot de dag van vandaag voortdurend zijn aangepast. En waar de wetenschappelijke onderbouwing van Statement Analysis zeker nog onvoldoende is, is die bij SCAN totaal afwezig. In het artikel *Leugenaars praten anders* van Bogaard, Meijer, Vrij & Merckelbach wordt over SCAN dan ook terecht opgemerkt: 'Het is opmerkelijk dat ondanks het gebrek aan empirische steun er toch op ruime schaal van deze methode gebruik wordt gemaakt. Grootschalige toepassing van de SCAN binnen de politionele opsporing is op haar minst voorbarig.'

Gemiste kans

Ondanks de toepassing van SCAN binnen de Nederlandse recherche is bewuste en doelgerichte kennis op het gebied van leugendetectie nog onvoldoende ontwikkeld. Door het gebrek hieraan worden de mogelijkheden van dergelijke onderzoeksmethoden

onvoldoende benut. Een gemiste kans! Weliswaar kan reguliere opsporing ook leiden tot een succesvolle afronding van strafrechtelijke onderzoeken, maar de informatie die in de verklaringen verborgen zit komt er op die manier niet volledig uit. In tegenstelling tot de reguliere opsporing is leugendetectie dus niet bedoeld om directe leugens te ontmaskeren, maar dient het meer als hulpmiddel bij het strafrechtelijke onderzoek. Leugendetectie laat zien hoe betrouwbaar een verklaring is, levert belangrijke achtergrondinformatie die voor het verhoorplan van belang is en leidt tot meer kennis over de ondervraagde persoon waardoor je deze nog beter kan benaderen. Het kan rechercheurs helpen hun zoektocht af te bakenen en meer specifiek op bepaalde details door te vragen. Tijdens het verhoor van een getuige of verdachte is het dan ook belangrijk om niet blind te staren op een op voorhand vastgesteld doel (tunnelvisie), maar open te blijven staan voor de antwoorden die op de vragen worden gegeven. Op deze manier kan leugendetectie een belangrijke ondersteunende factor zijn die richting geeft aan het strafrechtelijke onderzoek.

Naast de vele voordelen die leugendetectie als Statement Analysis biedt is er één groot nadeel: de informatie die wordt verkregen kan in een rechtszaak niet als bewijslast worden gebruikt (wel kan het indirect dienen om tot bewijs te komen). Ook is het nog onzeker hoe betrouwbaar de gebruikte indicatoren zijn. Aanvullend wetenschappelijk onderzoek zal duidelijker moeten maken aan welke indicatoren meer of juist minder waarde moet worden toegekend.

Statement Analysis in de praktijk

Om duidelijk te maken hoe Statement Analysis werkt en welke informatie hierdoor kan worden verkregen, zal deze onderzoeksmethode in de Nederlandse misdaadpraktijk worden toegepast. Hiervoor wordt het boek *De liquidatie dossiers* van Wim van de Pol en Vincent Verweij als informatiebron gebruikt, een boek over de reeks geruchtmakende moorden op kopstukken van de Amsterdamse onderwereld, waaronder bekende namen als Willem Endstra, Cor van Hout en John Mieremet. Het boek bevat veel processen-verbaal met verklaringen van getuigen en verdachten. Dat deze originele verklaringen in het boek letterlijk zijn weergegeven, maakt dit de ideale bron voor het toepassen van Statement Analysis.

In het onderzoek naar de moord op Heinekenontvoerder Cor van Hout werd zijn broer Ad door de politie als getuige verhoord.

Leugendetectie is niet bedoeld om directe leugens te ontmaskeren, maar dient het meer als hulpmiddel bij het strafrechtelijke onderzoek.

Tijdens zijn verklaring gaf hij aan door Willem Holleeder te zijn mishandeld.

Vraag: En door wie?

Antwoord: Door Willem zelf. Ik zweer het. Ik sta gewoon te wachten. (...)

Vraag: Uit het niets?

Antwoord: Uit het niets. Ik zweer het, uit het niets. Hij heeft mijn hele familie kapot gemaakt. (...) Ze denken allemaal dat ik schatrijk ben. Dat ik allemaal geld heb. Ik zweer het op mijn kinderen, ik heb helemaal niks.

Uitspraken als *ik spreek de waarheid, echt waar* en *ik zweer het* worden gebruikt om het waarheidsgehalte van een verklaring te benadrukken. Uit onderzoek blijkt echter dat men deze uitspraken juist vaak doet bij het afleggen van een valse verklaring. Een mogelijke reden hiervoor kan zijn dat de betreffende persoon het moeilijk vindt om tegenover de ondervrager een directe leugen te vertellen. Natuurlijk is zo'n uitspraak op zich geen bewijs dat iemand liegt, het is slechts een indicatie. Het is dan ook aan te raden om aanvullende vragen te stellen en zodoende dichter bij de waarheid te komen.

Holleeder

Na de mislukte moord op drugsbaron Ronald van Essen werd van zijn partner in crime Ton van Dalen een getuigenverklaring afgenomen. Het verhoor ging onder andere over de positie van Willem Holleeder tussen de andere criminelen.

Vraag: Maar ook in die groepering een van de slimste.

Antwoord: Absoluut. Die Sam zat hem zo over zijn bolletje te aaien en hij zocht natuurlijk enorm veel steun bij hem. Het is een toneelspeler eerste klas. Absoluut, maar hetzelfde deed hij in feite ook bij Endstra.

(...)

Vraag: Maar wie heeft er achter de aanslag op Ronald van E. gezeten?

Antwoord: Sam, absoluut. Spelletjes schaken. Hij komt met mij een deal maken en terwijl hij het zelf geregeld heeft. Absoluut.

In dit deel van zijn verklaring gebruikt Ton van Dalen maar liefst viermaal het woord *absoluut*, een woord wat gebruikt wordt om de ondervrager te overtuigen dat de waarheid wordt gesproken. Het woord *absoluut* is niet altijd nodig en kan soms zelfs worden weggehaald zonder dat het afbreuk doet aan hetgeen gezegd is. Het is mogelijk dat Ton van Dalen dit als stopwoord gebruikt

In dit deel van
zijn verklaring
gebruikt Ton van
Dalen maar liefst
viermaal het
woord *absoluut*.

waardoor er niet veel waarde aan kan worden gehecht. Maar dat hij op beide vragen tot tweemaal toe dit specifieke woord gebruikt wekt wel de nodige aandacht. Een mogelijke reden hiervoor kan zijn dat hij door deze vragen gespannen wordt. Het zijn immers twee belangrijke en zwaarwegende vragen: over de beruchte Willem Holleeder en over wie er verantwoordelijk is voor de mislukte aanslag op Ronald van Essen.

Minnares

Eén van de vele vriendinnen van de geliquideerde advocaat Evert Hingst was tevens de ex-minnares van de Turkse hasj-handelaar Attila Önder. Deze vrouw (naam onbekend) werd door de recherche als getuige verhoord.

Vraag: Weet je in hoeverre Attila in dat wereldje van Houtman, Hingst, Endstra enzo zat?

Antwoord: Dat weet ik natuurlijk niet, dat soort dingen bespraken we niet.

Dat een vrouw die een persoonlijke relatie heeft gehad met zowel Evert Hingst als Attila Önder aangeeft niet te weten in hoeverre deze beide mannen met elkaar betrokken zijn, wekt de nodige bevreemding. Vermoedelijk wordt er hier informatie achtergehouden. Verder valt de toevoeging van het woord *natuurlijk* hier op. Er zijn twee redenen dat mensen het woord *natuurlijk* gebruiken:

het woord *natuurlijk* impliceert dat het logisch is dat de vrouw de gevraagde informatie niet weet. Dat zij zo sterk hierop de nadruk legt, kan betekenen dat zij hier juist niet de waarheid spreekt. Sommige mensen hebben de gewoonte om het woord *natuurlijk* vaak te gebruiken, ook als ze wel de waarheid spreken. Aangezien de volledige verklaring van de vrouw niet is vrijgegeven, kan niet worden vastgesteld of dit bij haar het geval is.

Het is mogelijk dat de verhoorde vrouw door het gebruik van het woord *natuurlijk* zichzelf tegenover de rechercheurs in een rol wil plaatsen dat ze helemaal van niets weet.

De weduwe van de doodgeschoten Cor van Hout is als getuige verhoord over de bedreiging van het gezin, een jaar voor de moord op haar man.

Vraag: Jullie moesten geld betalen?

Antwoord: Ja.

Vraag: Hoeveel was dat?

Antwoord: Veel. Genoeg.

Vermoedelijk
wordt er hier
informatie
achtergehouden.

**Blijkbaar wil ze
de waarheid niet
zeggen, maar wil
ze tegelijkertijd
ook niet liegen.**

Vraag: Honderdduizenden, miljoenen?

Antwoord: Nou, niet miljoenen. Maar ik zeg gewoon veel.

Vraag: Weet u het hoeveel?

*Antwoord: **Nou, niet helemaal.** Maar het moest bij elkaar gebracht worden. Dus dat hebben we allemaal onder elkaar gedaan.*

Hier een mooi voorbeeld van iemand die het antwoord wel weet, maar constant de vraag blijft ontwijken. Als wordt gevraagd hoeveel geld er moest worden betaald, dan volgt normaal gesproken als antwoord óf een specifiek bedrag óf het antwoord dat men het niet weet. Als het antwoord *Veel. Genoeg.* luidt, betekent dit dat de weduwe precies weet wat dit bedrag is. Hoe zou ze anders kunnen weten dat dit bedrag *veel* is? Op de vervolgvraag krijgt de weduwe nogmaals de gelegenheid om het bedrag te noemen, wat ze weer niet doet. Op de derde vraag antwoordt ze dat ze het niet helemaal weet. Blijkbaar wil ze de waarheid niet zeggen, maar wil ze tegelijkertijd ook niet liegen. Vandaar dat ze voor de veilige middenweg kiest, namelijk dat ze het niet helemaal weet. De weduwe weet het exacte bedrag wel maar is vermoedelijk te bang om het te vertellen, hetgeen overigens begrijpelijk is omdat haar man kort daarvoor is vermoord.

Doodgoeie man

In hetzelfde verhoor ging de recherche in op mogelijke andere conflicten die Cor van Hout voor zijn dood zou hebben gehad.

Vraag: Heeft hij de laatste tijd nog ruzie gehad met mensen?

*Antwoord: **Nou, dat weet ik niet. Weet je, dat zei hij mij echt niet hoor.** Dus als ie een lekker slokje op had dan gingen we de dag lekker doornemen met zijn tweeën. Hij was gewoon een doodgoeie man. Een uniek mens. Ik ben blij dat ik hem heb mogen kennen.*

Met dit antwoord wekt de weduwe de suggestie dat zij alleen zou weten van mogelijke ruzies van haar echtgenoot met andere mensen, als hij dat aan haar zou hebben verteld. Dit terwijl er natuurlijk talloze andere manieren zijn om hierachter te komen, zoals bijvoorbeeld door informatie van gezamenlijke vrienden of door een toevallig opgevangen telefoongesprek van haar man. Het is waarschijnlijk dat de weduwe hier bewust informatie achterhoudt, omdat zij uit angst geen namen van andere mensen durft te noemen. Ze had anders immers ook kunnen zeggen *Nee, voor zover ik weet heeft hij geen ruzie met andere mensen gehad.* Vervolgens praat de weduwe erg lovend over haar man, alsof hij door zijn goede persoonlijkheid nooit ruzie met andere mensen kon hebben gehad. Door het ontwijkende antwoord van de weduwe

en haar beschermende houding ten opzichte van haar man, is het aannemelijk dat Cor van Hout voor zijn dood juist wel andere conflicten heeft gehad en dat zijn weduwe hiervan op de hoogte is.

Angst

De doorgewinterde crimineel Guiseppe La Serpe (roepnaam Peter) heeft in de Amsterdamse rechtbank een getuigenverklaring afgelegd over zijn betrokkenheid bij de moord op Peter Houtman. Op een gegeven moment kwam de rol van Willem Holleeder ter sprake.

Vraag: Dus Willem is de baas?

Antwoord: Dat weet ik niet. Nou, dat weet ik eigenlijk wel. Weet je, dat is meer gevoelsmatig over alles wat ik meegemaakt heb. Ik geloof niet zo in bazen. Ik geloof dat iedereen zijn belangen heeft en allemaal grote jongens zijn en dat ze elkaar respecteren en dan sommige belangen samen delen. (...)

Binnen een kort tijdbestek geeft de verdachte drie verschillende antwoorden: eerst geeft hij aan van niets te weten, direct gevolgd door een volledig tegenovergesteld antwoord dat hij het wel weet, wat vervolgens weer wordt afgezwakt tot een soort van gevoel. Het is mogelijk dat Peter niet onder woorden kan brengen wat hij nu precies bedoelt. Maar het is even aannemelijk dat hij weet dat Willem Holleeder de baas is, maar dit uit angst niet durft te zeggen en daarom zijn rol in het geheel bagatelliseert.

In een later verhoor vertelde Peter, inmiddels aangemerkt als verdachte, tegenover de recherche meer over de moord op Peter Houtman. Volgens Peter zou hij met een Kalashnikov AK-47 hebben geschoten, maar was het zijn compaan Jason Franklin Remmers (roepnaam Jesse) die met een Glock 45 de moord Peter Houtman zou hebben gepleegd:

Vraag: Ongeveer 2 meter, voordat jullie bij de Citroën C5 komen, geef jij de kalashnikov aan Jesse.

Antwoord: Nou, 2 meter is wel erg kort. Ongeveer 5 meter. 5 meter? Weet ik veel 2 meter was de stoep alleen al en het was nog in de steeg. 5 meter.

De rechercheurs herhalen hier een eerdere verklaring van Peter, waarvan ze al weten dat deze niet klopt. Peter wijzigt zijn verklaring direct en zegt geen twee maar vijf meter van de auto de kalashnikov aan Jesse te hebben doorgegeven. Met de hierna gestelde vraag 5 meter? geeft hij zichzelf iets meer bedenktijd (en laat hij zien ook aan deze uitspraak te twijfelen). Ten slotte probeert Peter zijn beide verschillende versies te rechtvaardigen door

Binnen een kort tijdbestek geeft de verdachte drie verschillende antwoorden.

Er is wetenschappelijk onderzoek gedaan naar het gebruik van getallen in misleidende verklaringen.

te zeggen dat de stoep al twee meter lang was en dat de overhandiging van de kalashnikov in de steeg gebeurde. Later wordt Peter geconfronteerd met de opmerking dat zijn verklaring in strijd is met het onderzoek van de recherche. Desondanks blijft hij volhouden dat hij de waarheid spreekt.

Overigens is er wetenschappelijk onderzoek gedaan naar het gebruik van getallen in misleidende verklaringen. Uit het onderzoek komt het getal drie naar voren als één van de meest genoemde, zelfs zo vaak dat dit getal in de *VS Liar's Number* wordt genoemd. Uitzondering hierop zijn verklaringen waarin het gebruik van alcohol een rol speelt: hierin wordt vaak aangegeven dat er slechts één of twee drankjes zijn genuttigd...

Zwijgrecht

Als Jason Franklin Remmers door de recherche als verdachte wordt verhoord om zijn kant van het verhaal te vertellen, maakt hij hiervan geen gebruik:

Vraag: Is er iemand die jou wel kan overtuigen om jouw verhaal te doen?

Antwoord: Of er iemand is die mij kan overtuigen om mijn verhaal te doen. Je bedoelt nu? Weet je wat het is. Het liefst zou ik dat nu helemaal doen, maar wel met de afspraak dat we het laten liggen tot de tijd dat ik zeg. (...)

Vrijwel het hele verhoor doet Jesse een beroep op het aan hem toegekende zwijgrecht. Op deze manier hoeft hij enerzijds niet te liegen en anderzijds niet de waarheid te vertellen die hem (vermoedelijk) zou kunnen belasten. Op de bovengestelde vraag had Jesse ook kunnen zwijgen, maar de ervaring leert dat slechts weinig verdachten in staat zijn om tijdens lange verhoren consequent te blijven zwijgen. Jesse wil de vraag dan ook wel beantwoorden, maar heeft tijd nodig om hierover na te denken. Daarom herhaalt hij de aan hem gestelde vraag letterlijk. Bovendien stelt hij hierna zelf nog een nieuwe vraag aan de rechercheurs, wat hem nog iets meer bedenktijd oplevert. Pas daarna heeft hij zijn antwoord klaar (waarmee hij de vraag overigens nog steeds niet volledig heeft beantwoord).

Het ontwijken van een directe vraag is een interessant fenomeen. Wanneer mensen geen antwoord op een specifieke vraag geven, worden soms uitspraken gedaan waardoor het lijkt alsof de vraag voldoende is beantwoord. Zoals bijvoorbeeld in een moordzaak de vraag *Heb je dat gedaan?* gevolgd door het antwoord van de verdachte *Ik zou dat nooit kunnen doen.* Op het eerste ge-

zicht is dit een kort en duidelijk antwoord. Er wordt immers de suggestie gewekt dat de verdachte **een moord nooit zou kunnen plegen**. Maar hij heeft hiermee niet letterlijk gezegd dat hij **de moord niet heeft gepleegd**. Het meest directe antwoord zou dan ook simpelweg zijn *Ja, ik heb dat gedaan* of *Nee, ik heb dat niet gedaan*. Voor een ondervrager is het van belang om allereerst te onderkennen wanneer een vraag wordt ontweken en dit direct te ondervangen door de gestelde vraag nogmaals te herhalen. Een volhardende ondervraging leidt vaak tot meer informatie.

Toegevoegde waarde?

Statement Analysis staat de gebruikelijke manier van Rechercheren niet in de weg, maar vormt juist een belangrijke aanvulling hierop. De informatie die door deze techniek wordt verkregen kan van belang zijn om het strafrechtelijke onderzoek in de goede richting te sturen, hetgeen uiteindelijk kan leiden tot een sterkere bewijslast in de rechtbank. Hoe meer verborgen informatie uit een verklaring kan worden gehaald, des te beter kan de zoektocht naar de waarheid worden afgebakend en kan er specifieker op bepaalde details worden doorgevraagd. Het is dan ook te hopen dat deze van oorsprong Amerikaanse onderzoeksmethode ook hier in Nederland meer voet aan de grond zal krijgen.

Geraadpleegde literatuur

- I know you are lying*, Mark McClish, The Marda Group (2001)
Leugenaars praten anders, Glynis Bogaard, Ewout Meijer, Aldert Vrij & Harald Merckelbach, artikel in *De Psycholoog* (januari 2011)
De liquidatie dossiers, Wim van de Pol & Vincent Verweij, Crimesite (2011)